

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 19.09.1960, sp. zn. 4 Cz 43/60, ECLI:CZ:NS:1960:4.CZ.43.1960.1

Číslo: 5/1961

Právní věta:

Vedení podniku projednává výši náhrady škody zpravidla současně se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem.

Výjimečně postačí, když takové projednání výše náhrady škody se uskuteční postupně se závodním výborem odborového svazu a poté se zaměstnancem.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 19.09.1960

Spisová značka: 4 Cz 43/60

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odbory

Předpisy: 71/1958 Sb. § 12

§ 13

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhal na žalovaném zaplacení částky 5046,84 Kčs s přísl. jako náhrady škody z manka, za které žalovaný odpovídá jako hmotně odpovědný vedoucí.

Lidový soud v Turnově žalobu odmítl s odůvodněním, že případ nebyl projednán podle § 12 zák. č. 71/1958 Sb. se závodním výborem ROH; tento postup odporuje podle názoru soudu stanovisku občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu č. 1 Ec 41/59.

Žalobce ve svém opravném prostředku do rozhodnutí lidového soudu vytýkal, že výši škody projednal se žalovaným již 28. 6. 1958 a ten s ní také souhlasil, a dále, že ji projednal i se závodním výborem ROH 21. 4. 1959 a že tedy je nesprávné zjištění soudu prvního stádia v tom, že výše náhrady škody se závodním výborem nebyla vůbec projednána. Ze zákona neplyne pro závodní výbor povinnost pozvat zaměstnance do své schůze a v souzené věci prý tak závodní výbor neučinil jen pro značnou vzdálenost bydliště a pracoviště žalovaného.

Krajský soud v Liberci potvrdil usnesení lidového soudu v podstatě z toho důvodu, že podle jeho

názoru má být zaměstnanec k projednání výše náhrady škody závodním výborem pozván a dána mu tak příležitost vyjádřit se. Jinak by byl smysl a účel zákona zmařen. Žalovanému však taková příležitost dána nebyla a to brání projednání věci před soudem.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Podle § 12 zák. č. 71/1958 Sb. určí vedení podniku výši náhrady škody po projednání se závodním výborem odborového svazu a zaměstnancem a oznámí ji zaměstnanci ve lhůtě tam uvedené. Podle § 13 cit. zák. pak uznání závazku zaměstnancem je neplatné, jestliže určení výše náhrady škody nebylo projednáno s příslušným orgánem odborového svazu. Smyslem těchto ustanovení je, aby bylo umožněno zaměstnanci vyjádřit své stanovisko, obhájit je a osvětlit příčiny vzniku škody, dále zabránit soudním sporům docílením uznání důvodného závazku ze strany zaměstnance. Význam součinnosti odborové organizace spočívá na jedné straně v ochraně socialistického vlastnictví, avšak na druhé straně též v ochraně zaměstnance před neuváženým smírem a zejména ve výchovné stránce jejího působení.

Má-li být účel zákona splněn, je žádoucí, aby vedení podniku projednalo výši náhrady škody se závodním výborem a se zaměstnancem současně. V takovém případě lze totiž nejlépe a nejúsporněji splnit výchovný cíl zákona, objasnit příčiny způsobené škody, a to i z hlediska stanoviska, které má zaujmout závodní výbor, a docílit uznání závazku zaměstnancem. Mohou však nastat situace, kdy k takovému současnému projednání nedojde. I když z uvedených důvodů mělo by být pravidlem současné projednání výše náhrady škody, nelze ze zákona dovodit nutnost takového současného projednání. Je proto nutno zastávat názor, že postačí, když takové projednání výše škody se uskuteční postupně se závodním výborem a poté se zaměstnancem. Za účelem projednání mezi podnikem a zaměstnancem se ovšem vyžaduje, aby zaměstnanci byla dána reálná možnost se projednání zúčastnit.

Pokud jde o požadavek, aby zaměstnanci byla dána možnost zúčastnit se projednávání výše náhrady škody v závodním výboru ROH, není právem ani povinností podniku, aby činil opatření k zajištění řádného projednání výše škody v závodním výboru ROH. Bylo by to zasahováním do pravomoci odborové organizace, které přísluší v zájmu dodržení zásad odborářské demokracie zajistit účast svého člena na schůzi závodního výboru. Jde tu ve smyslu čl. 2 písm. f) stanov ROH o uplatnění práva člena ROH žádat o osobní účast v případech, kde základní organizace rozhoduje o jeho činnosti nebo chování. Jde tedy o právo člena ROH a nikoli o povinnost podniku vytvářet podmínky pro to, aby zaměstnanec jako člen ROH mohl uvedené právo uplatnit.

Uplatnění nároku z náhrady škody nemůže být proto na překážku ta okolnost, že zaměstnanec nebyl závodním výborem na schůzi k projednání výše náhrady pozván. Postačí, jestliže došlo k určení výše škody po projednání mezi podnikem a zaměstnancem a mezi podnikem a závodním výborem ROH, byť i postupně. Jestliže závodní výbor opomenul zaměstnance pozvat k projednání výše škody, nelze již proto žalobu podniku odmítnout podle § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

V souzené věci tak první soud učinil dokonce bez ústního jednání a bez toho, že by dal žalobci příležitost vyjádřit se ke zprávě závodního výboru žalujícího podniku. Krajský soud pak potvrdil rozhodnutí lidového soudu, aniž přihlédl k námitkám stížnosti žalobcovy, že výše škody byla určena podnikem po projednání se závodním výborem i zaměstnancem.

Tím porušil krajský soud zákon v ustanoveních § 1, § 59, § 88 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 12 zák. č. 71/1958 Sb. a § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř., neboť řízení zůstalo v podstatných bodech

neúplným a tyto vady mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí věci. Stejně porušil zákon i lidový soud.